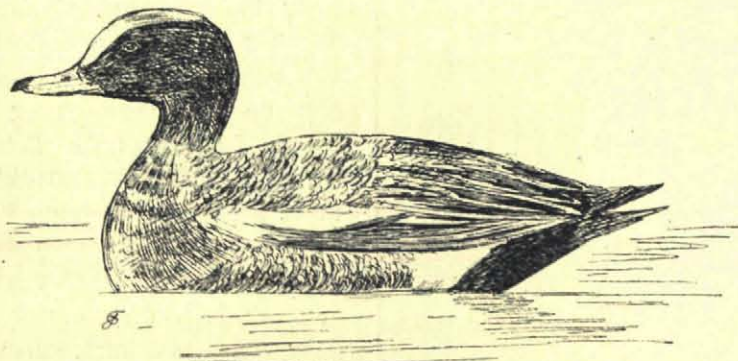

volbrengen, die meer de aandacht trekken door hun intensiteit dan door hun gratie. De vogel zwemt wat rond en dan lijkt hij het ineens erg benauwd te krijgen, vooral wanneer hij een collega tegen komt. Alsof het afgesproken werk is, maken zij dan tegelijk hun compliment: de borst wordt zoo diep mogelijk in 't water gedompeld, het achterlijf gaat zoover mogelijk de hoogte in, terwijl de lange nek en de lange snavel in één rechte lijn schuin omhoog steken: een aller dolste houding, waarvoor de bekoorlijke smientjes zeer stellig hun wipneusje zullen optrekken.

Smientje.

Toch passen die bewegingen hier volkomen bij al de overige vogelvertooningen. Wij kunnen er nooit genoeg van krijgen en turen naar alle zijden rond, of we nu ook nog de aardige nonnetjes te pakken kunnen krijgen, waarvan de mannen de zaagbekdans uitvoeren gepaard met kuifgesprei en kopgeduik. Maar dat wil vandaag niet lukken.

Zal ik u nu nog uitvoerig vertellen, hoe koud we het eindelijk kregen! Hoe we elkaar opmonterden om 't te doorstaan en hoe we overwogen of in deze omstandigheden een heete rumgrog voor levensbehoud

veroorloofd was? Ja, we waren koud tot in 't merg, maar toen we over den hoogen zeedijk in de avond-schemering huiswaarts stapten en vijf wilde zwanen zeewaarts en vele paren wilde- en slobbeenden landwaarts zagen vliegen, werden we weer zoo warm en opgewekt als ooit en het rumgrogje bleef ongedronken. 't Is niet noodig.

Nog nooit hebben wij op dergelijke expedities „kou gevat“ of eenige narigheid onderhouden. Integendeel, je krijgt 't prettige gevoel van een overwinning behaald te hebben en niet, zooals in 't liedje, in den droom, maar in de werkelijkheid bloemen- en vogel-vreugd

in de winter te hebben genoten.

Toen ik dezen zomer na vele jaren het heerlijk plekje voor 't eerst weer bezocht, was het stroopershutje verdwenen, maar de heemst en de seldery en honigklaver groeiden er nog in overvloed. Het witte strandje was vol vogelvoetsporen en er zijn ook nog baksteen en rietstengels genoeg, om de hut opnieuw in te richten. Bouw haar zoover mogelijk buitendijks.

JAC. P. TH.

EEN PINKSTEREXCURSIE NAAR DE ITALIAANSCH E MEREN.

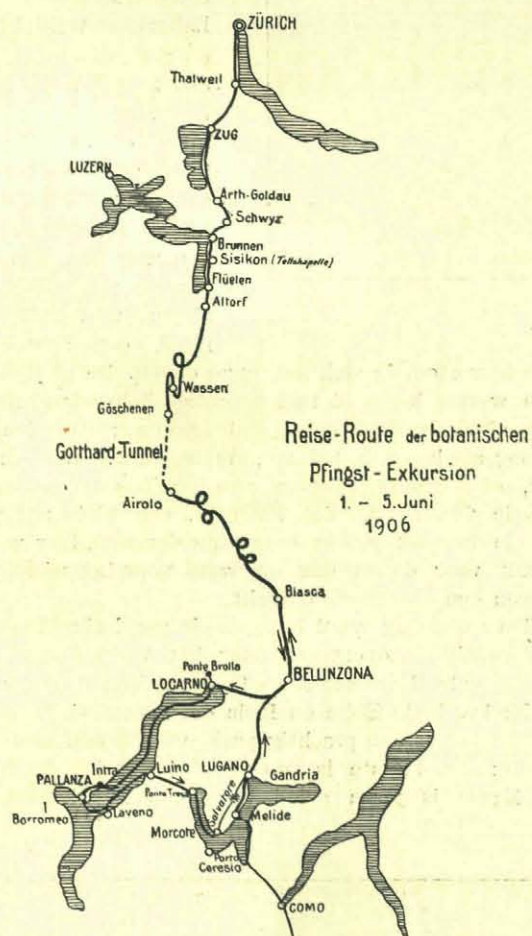
Van de Zwitsersche universiteiten is het gewoonte, om met iedere vacantie een grootere excursie te ondernemen. Daarbij wordt niet gezien op een eenigszins lange reis, want l.l. Paschen b. v. richtte een groep professoren en studenten van verschillende faculteiten uit Zürich hunne schreden naar Spanje; een andere groep, bestaande uit geologen van verschillende universiteiten, reisde naar Tessin en de Italiaansche meren. Wat die uitstapjes zoo in trek doet zijn, is de ruime openstelling voor deelneming, want alle als student ingeschreven personen kunnen meegaan. Hierdoor worden vooral de vele vreemdelingen, die de Zwitsersche universiteiten overstroomden, in staat gesteld onder goede leiding een groot deel van het gastvrije land nader in oogenschouw te nemen. Doch niet alleen die goede leiding, ook de sterk verminderde reis- en verblijfkosten dragen veel bij, om de deelneming groot te maken.

Het zomersemester, dat half April aanving, bracht ik in Zürich door en was als studente aan de universiteit aldaar ingeschreven. Toen de Pinkstervacantie naderde, maakte

professor Schinz (botanicus) bekend, dat hij, evenals in vorige jaren, weer naar Tessin zou gaan. Iedere student kon zich opgeven en er zou gelegenheid bestaan, om een afzonderlijk uitstapje naar Milaan te maken, ten einde de tentoonstelling te bezoeken. Ik meldde mij aan in gezelschap van eene vriendin en wij hoopten nu maar op goed weer, want het voorjaar was ook in Z. niet heel mooi geweest, veel koude en regen. Er was ons verteld, dat een eens goed ingezette regen in Zürich meestal een dag of drie onafgebroken aanhoudt. De waarheid van dit gezegde is mij gebleken, want gedurende mijn verblijf heb ik het een paar maal ondervonden.

Vrijdag, den 1^{en} Juni begon het 's morgens te regenen en dat was de dag van vertrek! Wij vreesden, dat er niet veel terecht zou komen van de excursie, die voor ons zooveel heerlijk beloofde. Uitstellen kon niet, want de treinsbiljetten moesten een dag vooruit genomen worden en een gedeelte van het reisgeld was al gestort. Dus dan toch maar met de plantenbus en de kleinst mogelijke bagage 's avonds

negen uur naar het station getogen, onder nog altijd stroomenden regen. Daar was al het grootste gedeelte der deelnemers verzameld en dat waren niet weinigen, want er waren 77 coupons van inschrijving uitgereikt! Nu is een botanische excursie met 77 deelnemers een onding; hier moest men echter in het oog houden, dat het aantal der werkelijke plantenzoekers vrij gering was. Het meeren-deel bestond uit studenten in de medicijnen en in de scheikunde, die de tocht gaarne meemaakten, om gemakkelijk en goedkoop naar Milaan te komen. Toch zijn zulke tochten met een groot aantal personen bijzonder interessant, omdat men de grootste afwisseling van nationaliteit aantreft. Er

gingen mee: Russen, Hongaren, Italianen, iemand uit Turkestan, Duitschers, Bulgaren, Zwitsers, Polen en wij beiden als Hollanders. Tot volkenstudie dus keus genoeg!

De trein stond gereed en er waren eenige wagens gereserveerd voor de „Excursion Prof. Schinz.“ Dat was een bestormen, om toch voor de heele nacht een prettige plaats te krijgen! Wij waren zoo gelukkig samen een compartiment voor 6 personen voor ons alleen te veroveren. Dadelijk draaiden wij het licht laag en strekten ons uit op de banken. De trein zou dadelijk naar Locarno doorstroomen, want het was de Gotthardbahn. Eens kregen wij bezoek van den conducteur en later nog eens van prof. Schinz, die zijn schaapjes kwam tellen, om te zien, of allen meewaren.

Van slapen was echter geen sprake, waarom, dat begrepen wij zelf niet, want het was overal rustig en de trein schokte weinig. Denklijk was het van opwinding over het heerlijke vooruitzicht van al het natuurschoon, dat wij zouden genieten. Van den Gotthardtunnel werd niet veel gemerkt, want het was een pikdonkere regennacht en wij passeerden toch al zooveel tunnels, dat wij niet wisten, wanneer hij

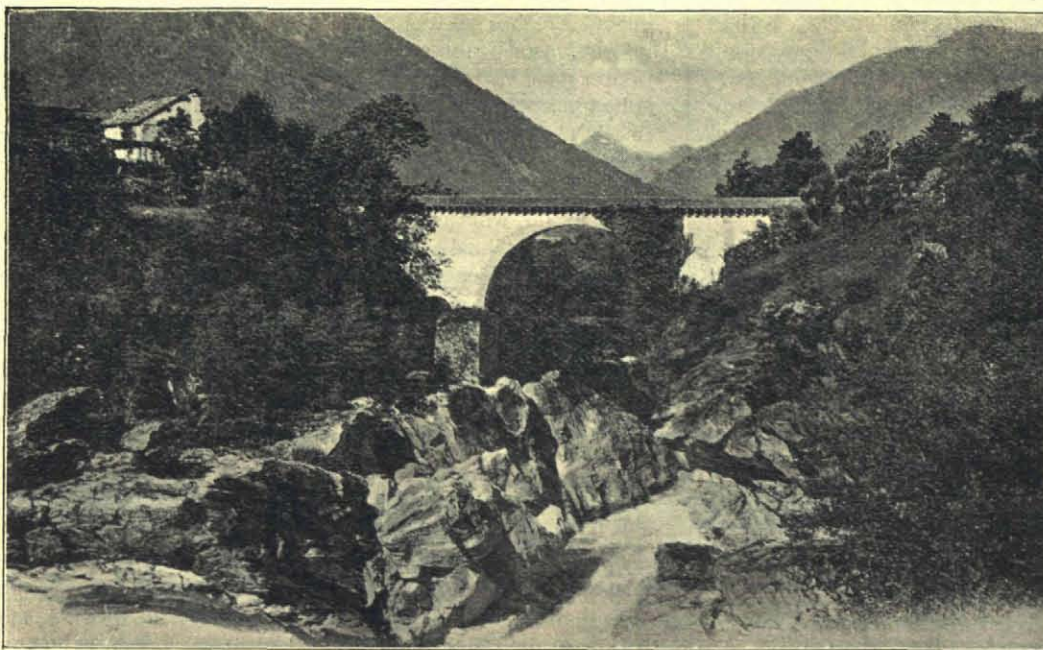
begon, en het pas ontdekten, toen de trein er al midden in was. Om 4 uur werd het licht, zoodat wij toen aan de ramen post vatten. In Bellinzona werd een klein uur halt gehouden, om te rangeeren, velen stegen uit om eens op te frisschen en ziet, de regen had opgehouden en de wolken trokken weg. Om vijf uur werd Locarno bereikt en steeg alles uit, om in optocht naar het hôtél te gaan. Daar werden de vooruit bestelde kamers onder de groepjes verdeeld, wat heel wat voeten in de aarde had, omdat verschillende clubjes vrienden eenzelfde kamer wenschten te betrekken.

Na gemaakt toilet, begaf ieder zich naar de eetzaal, waar een ontbijt wonderwel smaakte. Daar iedereen volkomen vrij gelaten werd, zoo begaven wij beiden ons om 8 uur op weg, om de voorgenomen wandeling naar Ponte Brolla alvast te beginnen, voordat de groote troep kwam. Toen wij aan enkele vrouwen naar den weg vroegen bij een splitsing, bleek, dat zij alleen Italiaansch verstonden, wat wij bij de verdere tochten aldoor weer opmerkten. Tessin is dan ook het Italiaansche kanton van Zwitserland.

Die wandeling naar Ponte Brolla is om nooit te vergeten. Aan den eenen kant van den weg stroomt de Maggia, die zich een diep dal heeft uitgeslepen; tegen den schuinen kant, die naar den weg boven voerde, groeiden jonge vijgen-boompjes en bloeiden welig allerlei wilde planten, die niet bepaald van onze flora verschilden, maar zich in weliger vormen vertoonden. Op een laag steenen muurtje lagen veel muurhagedisjes (*Lacerta muralis*) zich te zonnen en schoten pijlsnel bij onze nadering in de spleten. Aan den anderen kant rijst de Bré (1105 M.) vrij steil op. Nu is het bijzondere, dat er op den geheelen weg een laag witgeel poeder ligt van stellig meer dan 5 cM. dikte. Ieder voertuig werpt wolken daarvan in de hoogte, ieder windvlaagje eveneens, zoodat men na eenigen tijd daar gewandeld te hebben, geheel met een laagje van dat poeder bedekt is, haren, kleeren, schoenen, alles! In oogen en neus prikt het natuurlijk en dit had voor enkelen van het gezelschap het onplezierige gevolg van een lichte oog- en neusaandoening. Nog nooit hadden wij een dergelijke weg gezien, die daar ter plaatse trouwens om die eigenschap bekend is. Alle planten waren onder een dikke laag geelwit stof bedolven. Gelukkig kwamen wij na een uur bij de Ponte Brolla aan, wat een zeer schilderachtig punt is. Een nauw dal met het vlugge stroompje, dat tusschen rotsblokken zich een weg had uitgeslepen; ter weerszijden een smalle weg en dan aan beide kanten hooge, groene bergen, hier en daar goudgeel gevlekt door Arnica-veldjes. De bewoners van Locarno wandelen Zondags vaak hiërheen, om onder het genot van een flesch landwijn in de z. g. Grotto's te zitten (tegen den berg gebouwde in- en uithoekjes) met mooie vergezichten in het kronkelende dal. Na een kleine verfrissing aanvaardden wij moedig den terugweg; in het hôtél weergekeerd, trachtte ieder de nu nog eens zoo dikke witte stoflaag van zijn kleeren te verwijderen, wat echter aan niemand geheel gelukte.

Bij het middagmaal werd goed de donkerroode Chianti aangesproken in de aardige slankhalzige fleschjes, met hun bolle ondereinde in gevlochten matjes gestoken. De hoofdtafel was versierd met bloeiende citroentakken, die heerlijk geurden en enkele groote rijpe vruchten droegen.

's Middags werd eerst een kleine wandeling in de buurt gemaakt en tegen den avond de boven de stad troonende Madonna del Sasso bezocht. Daar bevindt zich een schilderij van Ciseri, een graflegging van Christus voorstellend, dat zeer mooie, zachte kleuren vertoont, vooral bij avondzon. Weer terug in het hôtél, werd het avondeten gebruikt en ieder was vrij zijn avond te besteden, zooals hij wilde.

Ponte Brolla — Val Maggia.

Wij wandelden naar het meer en zetten ons op een lage steenen balustrade.

Het was een prachtige zomeravond, de maan scheen zeldzaam mooi over het groote meer en verlichtte de groene bergen van den overkant. Wat de stemming verhoogde, was de kalme rust, die over het stadje lag, alleen onderbroken door het klokgelui van een der kerken, want het was de avond voor Pinkster-Zondag. De kerken in die streek hebben alle een eigenaardig klokkenspel, dat meestal bestaat uit vier groote klokken, die door middel van een kamrad op een of andere manier bewogen worden en dan heel langzaam, alle vier na elkaar hun verschillende toonen doen hooren. Deze langzame opeenvolging van die klanken geeft iets wondermoois, vooral wanneer men het hoort op eenen onbeschrijfelijk mooien, stillen maanavond.

Daar wij den volgenden ochtend zeer vroeg op moesten, waren we echter gedwongen, niet al te lang buiten te blijven genieten. Onze nachtrust was zeer kort, want om vier uur werden allen gewekt. De boot, die ons verder op het Lago Maggiore zou voeren, vertrok te 5.20; het was wat frisch in den vroegen morgen, maar toch heerlijk om op het dek te zitten en kalm langs de aardige kleine bergdorpjes te varen, wier verspreide huisjes soms heel hoog bij den bergtop lagen. De bewoners waren al vroeg in feestkleedij en kwamen kijken naar de aanleggendestoomboot of voeren een kort traject mee. De bergen werden woester; diep ingaande kloven, waaruit bruisende bergbeekjes van heel hoog

kwamen, telkens hooge watervallen vormend, stoomden wij voorbij, heel hoog gelegen en op een klein plateau gebouwde wittekerkjeslekenkinderspeelgoed. Even voorbij Brissago naderde de Italiaansche grens; douane-beambten kwamen aan boord en Italiaansche soldaten in Zondagstenue stonden aan den kant toe te kijken. Langzaam werd het later en naderden wij ons doel; om 9 uur aankomst te Intra. Hier vertoonden de huizen een ander uiterlijk; het waren meest prachtige groote, witte villa's met tuinen rondom en naar den weg toe. De aanblik van die parken aan beide zijden was schitterend mooi, een subtropische

vegetatie vertoonde zich aan onze oogen. De afscheidingsmuren waren begroeid met prachtige helroode klimrozen, een en al bloem, in de oplopende gazons groeiden bamboes, zoo hoog als boomen, palmen, myrten, laurierkers, tamarix, acacia, een groote rijkdom van Conifeeren en prachtig bloeiende Oleanders. Tot Pallanza, een klein uur verder bleef die heerlijk mooie omgeving dezelfde, hier was het eindpunt voor dezen dag en werd voor het middagmaal nog even een kweekerij bezocht.

In den namiddag werd het geheele gezelschap in gondels achtereenvolgens overgezet naar het voorste der in het meer liggende Borromeische eilanden. Van deze eilanden, Isola Madre, Isola Bella en Isola dei Pescatori, bestaan de beide eerste uit een prachtig park, waarin een kasteel gelegen is; het laatste is een visschersdorpje. De tuin op Isola Madre is jaren geleden volgens Engelschen trant

Locarno. Madonna del Sasso e Lago Maggiore.

aangelegd, maar door het zachte klimaat zijn de boomen goed gegroeid en het geheel maakt nu niet meer zoo een indruk van kunstmatigheid. Een geleider ging met ons mee, want de eilanden zijn particulier bezit van de graven Borromeo, en die maakte ons opmerkzaam op de voor ons zeldzame gewassen. Ik laat hier even een lijstje volgen van de boomen en planten, zooals ik ze opgeteekend heb.

Bambusa arundinacea (grootte stengels werden voor ons afgesneden, om als aandenken mee te nemen), *Tamarix gallica*, *Acacia dealbata* (onze *Mimosa's*, die echter al uitgebloeid waren), *Cedrus deodara* en *C. libani*, *Citrus Limonum* e.a., *Pittosporum*, *Camellia japonica*, *Thea viridis*, *Nerium oleander*, *Kalmia glauca* en *Arbutus Unedo* (2 heiboomen), *Azalea* en *Rhododendron* alles met bloemen. *Ruscus aculeatus* (hier in zijn geboorteland), *Eucalyptus globulus* (koortsboom), *Myrtus communis*, *Opuntia*, groote *Crassulaceen* (vetplanten), *Aralia papyrifera*, *Musa Ensete* (een soort banaan), zeer groote *Magnolia's*, *Cinnamomum Camphora* (kamferboom), *Ficus Carica* (vijgeboom), *Artocarpus integrifolia* (broodboom), *Agaves*, *Aloes*, *Dracaena Draco* (drakenbloedboom), *Palmen* (*Cocos*, *Phoenix*, *Chamaerops*), *Araucaria imbricata*, *Sequoia gigantea* (Mammoetboom), *Taxodiums*, *Cryptomeria's*, *Pinus*- en *Abiessoorten*, *Ginkgo biloba*. Van verschillende bloeiende planten werden ons takjes geschonken.

Zeer voldaan lieten wij ons naar het Visscherseiland roeien, om daar iets te gebruiken. Het dorpje bestaat uit een groot aantal visscherswoningen, zeer nauw op elkaar gebouwd en met heel smalle steegjes er tusschen. Van daar heeft men een zeer schoon gezicht op *Isola Madre*, *Pallanza* en een groot deel van het blauwe meer met de omringende bergen. Tegen den avond werden wij teruggeroeid langs *Isola Bella*, waar excursie-menschen niettoegelaten worden. Hierop staat een groot, half voltooid slot met tuin, die zeer kunstig is aangelegd in ouden Italiaanschen stijl met tien terrassen, waaronder grotten. Dit geheel maakte echter geen sterken indruk, want er was weinig natuur over. Het roeien was heerlijk in de aardige boot met zijn witte tent.

In *Pallanza* terug, werd gewandeld door het stadje en enkele botanische herinneringen gekocht in den vorm van lange kettingen van aan elkaar geregen *Trapa* natans vruchten (waternoot) of *Eucalyptus* bloemknoppen. Nog geheel vervuld van het schoone, dat wij dien dag gezien

hadden, stemden allen in met een rede van een der deelnemers, om den leider hartelijk te danken, dat hij ons in staat stelde, dit alles zoo gemakkelijk en rustig te genieten.

De avond was wederom prachtig met maneschijn op het meer; tusschen het donkere groen van de bergen stak de geelwitte kleur der steengroeven van *Baveno* aan den overkant hel af.

Den tweeden Pinksterdag moesten wij wederom vroeg

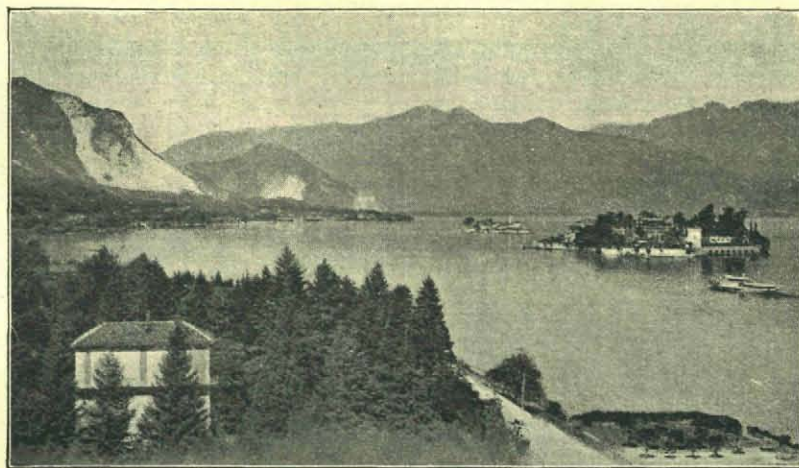
op, want de boot zou ons om 7.25 naar *Luino* brengen. Weer een verrukkelijke vaart boven op het dek en toen wij eens dwars het meer overstaken om een plaatsje aan te doen, deed zich een heerlijk vergezicht voor van de zuid-Zwitserische bergketens, de *Monte Rosa*, *Fletschhorn* en *Monte Leone*, blinkend wit van sneeuw en ijs. In *Luino* namen wij afscheid van het meer en werden per stoomtrem landwaarts gevoerd.

Even later kwamen wij weer op Zwitsersche grondgebied en reden lang naast de Italiaansche grens, die geheel door een hek afgezet was. Op afstanden van 2 M. ongeveer, waren aan de ijzerdraden van het hek schelletjes bevestigd met een veer, waardoor de minste beweging meegedeeld werd aan de Italiaansche soldaten, die op bepaalde afstanden met geladen geweer op wacht stonden. Of daar ook gesmokkeld wordt!

De weg voerde langs het smalle, maar diepe en bochtige dal van de *Tresa* naar *Ponte Tresa*, waar wij overstapten op de gereedliggende stoomboot, die ons het *Lago di Lugano* zou opvoeren. De aanblik van dit meer is heel anders; het is veel smaller dan het *Lago Maggiore* en doordat de

bergen ook weer onmiddellijk volgen, geeft het eerst een gedrukt gevoel. Langzaam wordt het iets breeder, maar blijft veel rustiger dan het groote meer, dat door meerdere stoombooten bevaren wordt; ook de dorpjes zijn stiller. Bij *Morcote*, waar 't meer een heel scherpe bocht maakt, werd de boot weer verlaten en de bagage achtergelaten, om dadelijk naar *Lugano* vervoerd te

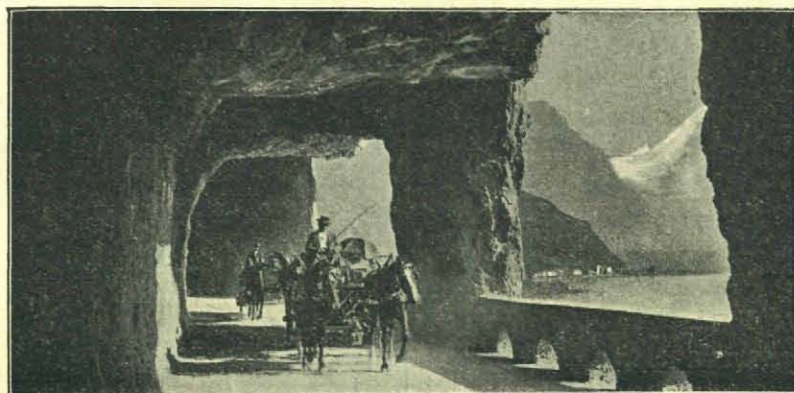
worden. Een middagmaal stond in den tuin van een landelijk restaurant klaar en dadelijk daarna werd de groote wandeling van den heelen tocht aanvaard. Naast de kerk steeg een voetpad omhoog, dat met talloze steenen trappen begon. In korten tijd kwamen wij op den *Monte Arbustore* (830 M. hoog) met prachtig uitzicht op het meer, dat sterk slingert. Door het bosch, afgewisseld door eenvlake met *Alpenroosjes* (*Rhododendron hirsutum*) liep de weg hoog boven het meer,

Baveno.

Lago Maggiore.

Isola Bella.

Vierwaldstättersee. Axenstrasse.

de dorpjes leken heel klein en waren als neergeworpen op breedere strookjes grond tusschen meer en bergen.

Bij Melide komt een vernauwing en is een spoorbrug dwars over het meer gemaakt. De Arbustore moest naar Carona weer afgedaald worden en nu rees de San Salvatore als een steile ronde koepel voor ons op. En die berg moest ook beklommen worden (915 M.)! Het voetpad werd steil en steinig en na een lange tocht kwamen wij toch eindelijk boven, hoogst verrast, want het uitzicht was onbeschrijfelijk mooi. Aan de eene zijde was een deel van het Lago Maggiore zichtbaar met zijn groene bergen, naar het noordwesten het Berner Oberland, westwaarts volgden de Fletschhorn en Monte Rosagroep met zijn helwitte vlakten, zuidwaarts keek men het Italiaansche vlakke land in, waar Mendrisio duidelijk en de toren van Milaan flauw te zien was. Aan den overkant van het meer verrees de Monte Generoso (1704 M.) een langgestrekte, kale, bruine steenmassa, en aan onzen voet lag het wit in de zon blinkende Lugano met zijnen villa — en hôtélwijk, het Paradiso. Wij konden niet genoeg krijgen van dit heerlijke panorama, maar moesten eindelijk afdalen naar de stad, om bijtijds voor het avondeten te zijn. Het voetpad slingerde geweldig om den halven berg heen en was zoo steinig, dat onze voetzolen pijn deden. Eindelijk kwamen wij beneden in het Paradiso aan en zochten ons hôtél op. Voor het laatst troffen wij nog eenen schitterenden maanavond aan het meer, waar vele groepjes van genoten.

Den volgenden morgen was het weer „Tagwacht” om zes uur, toen een kleine tocht in de buurt, om tien uur een lunch en weer per Gotthardbahn naar het dal van de Ticino en Bellinzona terug. Op het volgende traject zijn eenige draaitunnels, die eenen heel wonderlijken indruk maken. Eerst stoomt de trein langs het dal van de Ticino (244 M.) en daarbij ziet men boven op twee verschillende hoogten tunnelopeningen; een oogenblik later is het gezicht weg, want wij komen in een tunnel. Een tijdje later weer uitzijnde, bemerkt men, dat het uitzicht hetzelfde is, precies dezelfde grasvlakte met huisje en reclamebord, maar dieper beneden ons. Wij zijn n.l. al rijdende door eenen spiraalvormigen tunnel sterk gestegen, zoodat wij nu een opening boven en een beneden zien. Dit herhaalt zich en op die wijze komen wij heel boven. In Airolo (1144 M.) wordt halt gehouden. De St. Gotthard zag er prachtig uit met zijn witte vlakken in de felle zon en de helderblauwe hemel er boven. De trein stoomde weer verder en wij reden den Gotthardtunnel door, wat precies 16 minuten duurde. Na Göschenen nog verscheidene tunnels, bij Wasen weer een paar draaitunnels, die ons naar beneden in het Reussdal (440 M.) brachten, tot Flüelen, waar wij den trein verlieten. Van daar werd gewandeld over de somber-mooie Axenstrasse langs de Vierwaldstättersee naar de Tellsplatte en de Tellskapelle bezichtigd, die zeer tegenviel. Het was eigenaardig, dat de hemel hier sterk bewolkt was, terwijl wij voortdurend zonneschijn getroffen hadden. Het vermoeden werd dan ook geopperd, dat het in Zürich wel al dien tijd geregend kon hebben. In Sisikon werd de eerstvolgende trein genomen, om naar Zürich terug te stoomen, waar wij om tien uur aankwamen. En wat vernamen wij, thuis gekomen? Dat het drie volle dagen achtereen geregend had. Of wij ook blij waren, die heerlijk mooie excursie te hebben meegemaakt.

Ten slotte wil ik nog enkele planten noemen, die wij op de verschillende wandelingen gevonden hebben.

Langs den weg naar Ponte Brolla veel *Silenes*, *Sedum*-soorten, *Dianthus*, *Galiums*, *Spiraea ulmifolia*, *Asplenium adiantifolium*, *Phyteuma nigrum*, *Jasione montana*, *Campanula*, *Salvia pratensis*, *Teucrium*, *Geraniums*, *Euphorbia*

Cyparissias, *Clematis vitalba* en *Ficus* en *Liguster*boompjes. Tegen de bergen *Arnica montana*. Over het geheel dus een overeenkomstige flora als hier. Twee maal zagen wij een prachtig groen en blauw gekleurd exemplaar van de groene hagedis (*Lacerta viridis*), beide keeren echter met half verbrijzelden schedel.

Van de Madonna del Sasso naar Locarno vielen in het oog: veel kamperfoelie, *Orchis coriophorus*, mooie grassen (*Vulpia*, *Oplismenus*).

Op den Monte Arbustore *Rhododendron hirsutum*, *Muscari comosum*, *Thalictrum*, *Polygala* en de voor ons meer gewone planten. Bij Lugano *Commelina coelestis* (verwilderd).

Langs de Axenstrasse hebben mij getroffen: *Asperula taurica*, *Pinguicula vulgaris*, *Coronilla*, *Lilium croceum* met mooie oranjegele bloemen.

Dr. P. J. DE ROOIJ.

NOG IETS OVER VOGELWONINGEN.

In Juni zond ik U mijne ervaringen met von Berlepsche kunstnestjes over het loopende jaar.

Heden, 24 Juli, inspecteerde ik nog eens, voor het laatst in dit jaar, alle 15 kastjes en bevond, gelijk ik wel verwachtte — dat er thans geen enkel kastje meer bewoond was. Geen wonder, het broedseizoen is immers vrijwel voorbij, althans voor de hollenbroeders. De jonge koolmeezen uit No. 7 en No. 12¹⁾ zijn zonder malheur uitgevlogen; evenzoo de vier — en niet drie, gelijk ik in mijn vorig schrijven abusievelijk meedeelde — jonge spreeuwen uit No. 13. Opmerkelijk is het, dat de oude spreeuwen, bij het groeien der jongen, alle neststoffen uit dit kastje verwijderden. Dit kon, dunkt me, geen andere bedoeling hebben, dan om zodoende hun jongen wat meerdere ruimte te verschaffen en, het moet gezegd, daaraan bestond wel behoefte.

Toen de jonge spreeuwen nagenoeg vlug waren, viel er niet het kleinste strootje meer te bekennen!

Den 2^{den} Juli vlogen de 7 draaihalzen — 2 eitjes waren onbevrukt — uit No. 8 de wijde wereld in en enkele dagen later deden de, eveneens 7, jonge pimpelmeesjes uit No. 5 hetzelfde.

Of de 4 vliegenvangertjes uit No. 14 het veel verder gebracht hebben dan tot vliegen meen ik te mogen betwijfelen. Ze waren nog zeer slecht ter vleugel toen zij de wijde ruimte boven het warme nestje verkozen en zijn, vrees ik, een prooi der Vlaamsche gaaien geworden. Dat één der vier dit lot heeft getroffen weet ik zéér zeker, omdat ik het met eigen oogen waarnam.

Het was den 7^{den} Juli om half twee ongeveer; ik zat voor het open raam van mijn kamer een brief te schrijven. Op het tuinpad, een meter of tien van

¹⁾ Voor de nummering verwijs ik naar mijn vorig schrijven over vogelwoningen.